

УДК: 656:314.7

ВПЛИВ ВИЇЗДУ ГРОМАДЯН ДО 22 РОКІВ ЗА КОРДОН НА РОБОТУ ТРАНСПОРТУ В УКРАЇНІ

М.М. Мороз, *ст. гр. ТТ-22-1,*
О.О. Шаповал, *проф., д-р. техн. наук*
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, м. Кременчук

В умовах воєнного стану та глобалізаційних процесів в Україні спостерігається суттєвий відтік молоді за кордон, особливо у віковій категорії до 22 років. Це явище має не лише демографічні та соціальні наслідки, але й безпосередньо впливає на функціонування транспортної системи, зокрема на пасажирські перевезення, логістику та розвиток інфраструктури. Взаємозв'язок між міграційними потоками та транспортом можна виразити через зміну пасажиропотоків:

$$Q_t = Q_0 - \Delta Q_{mig}, \quad (1)$$

де Q_t – обсяг внутрішнього пасажиропотоку; Q_0 – початковий обсяг пасажиропотоку; ΔQ_{mig} – зменшення внаслідок виїзду громадян.

Зменшення внутрішнього попиту на транспортні послуги супроводжується зростанням міжнародних перевезень:

$$Q_{int} = Q_{base} + \Delta Q_{mig}, \quad (2)$$

де Q_{int} – міжнародні пасажирські перевезення; Q_{base} – базовий обсяг міжнародних перевезень.

Таким чином, спостерігається перерозподіл транспортного попиту між внутрішнім і зовнішнім сегментами, що дозволяє згрупувати наступні практичні аспекти:

1. Залізничний транспорт – зростання попиту на міжнародні маршрути (Київ–Перемишль, Львів–Хелм), зменшення пасажиропотоку на внутрішніх лініях.
2. Автобусні перевезення – збільшення міжнародних рейсів до Польщі, Чехії, Німеччини, зниження попиту на міжобласні маршрути.
3. Авіаційний транспорт – прямі рейси обмежені через воєнний стан, але транзит через Польщу, Румунію, Угорщину активно використовується молоддю.
4. Міський транспорт – зменшення навантаження у студентських центрах (Київ, Львів, Харків), скорочення попиту на пільгові перевезення.

Також виїзд молоді за кордон призводить й до відтоку трудового потенціалу. Вікова група до 22 років формує основу первинного ринку праці у транспортній сфері: водії, ремонтні спеціалісти, диспетчери, логісти.

Дисбаланс між попитом і пропозицією робочої сили у транспорті описується нерівністю:

$$D_w > S_w, \quad (3)$$

де D_w – попит на працівників у транспортній галузі; S_w – пропозиція робочої сили молодіжної категорії.

Як наслідки маємо: дефіцит кадрів, зростання навантаження на діючий персонал, зниження якості транспортних послуг, підвищення собівартості перевезень. Це вимагає оптимізації перевезень, розвитку транскордонної співпраці та створення програм утримання молодих кадрів в Україні.

Список використаних джерел

8. Закон України «Про транспорт» від 10.11.1994 № 232/94-ВР.
9. Левковець П.Р., Мороз М.М., Бубела А.В., Лабута А.В. Системні аспекти вдосконалення логістичного сервісу. Вісник КДПУ імені Михайла Остроградського. – 2014. – №5. – С. 108–111.
10. Мороз М.М. Розробка заходів удосконалення маршрутної мережі громадського транспорту м. Кременчук на основі розподілу пасажиропотоку гравітаційним методом // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля: науковий журнал. –2015. – № 2 (219). – С. 44–49.
11. Moroz, M., Markevich A., Moroz O., Vasytkovskyi O. Results of Social-Transport Monitoring of Passenger Transportation Kremenchuk City / Central Ukrainian Scientific Bulletin. Technical Sciences, 2019, Col.2(33) 76-90.
12. Державна служба статистики України. Міграційні процеси в Україні: статистичний бюлетень. Київ, 2023.
13. Загорянський В. Г., Мороз М. М., Король С.О. Оптимізація вантажних робіт і розміщення тарно-штучних вантажів в транспортних засобах і складах із застосуванням методів ергономіки і теорії систем / (2024) Транспортні системи та технології перевезень, Вип. № 28. С. 28–33. DOI: <https://doi.org/10.15802/tstt2024/311996>
14. Zahorianskyi V., Moroz M., Kovtsur K. Ergonomic and logistic ensuring the requirements for the comfort during the organization of passenger transportation in a small-capacity bus / (2024) Транспортні системи та технології перевезень, Вип. № 28. С. 60–64. DOI: <https://doi.org/10.15802/tstt2024/311997>
15. Огар О. М., Мороз М. М., Круглова Н. С., Чорний О. С. Перспективи застосування елементів штучного інтелекту в системах автоматизованого проектування залізничних станцій та вузлів. Інтелектуальні транспортні технології : тези доповідей 3-ї міжнар. наук.-техн. конф. (22-23 листопада 2022 р.). – Харків: УкрДУЗТ, 2022. – С. 169–170.
16. Колій О.С., Мороз М.М. Оцінка сценаріїв дорожнього руху в Bad Hessfeld на основі моделі PTV VISSIM. Сучасні проблеми функціонування логістичних систем. Сталий розвиток транспортних систем: наука і практика: зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., 25–26 листоп. 2024 р. Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т.– Харків, 2024.– С. 296–299.
17. European Commission. EU-Ukraine Solidarity Lanes. Brussels, 2023.
18. Мороз М.М., Чапенко О.С. Визначення структури рухомого складу для пасажирських перевезень м. Кременчука / Вісник КДПУ.– Кременчук. – 2009.–Вип. 5. – С. 58-60.
19. Zahorianskyi V., Zahorianska O., Moroz M. and Moroz O. Development of a Model for Minimizing the Energy Costs of the Transport and Technological Complex, 2022 IEEE 4th International Conference on Modern Electrical and Energy System (MEES), Kremenchuk, Ukraine, 2022, pp. 1-5.
20. Мороз М., Загорянський В., Гайкова Т., Кузев І. Використання методів дослідження операцій для оптимізації автомобільних перевезень масових вантажів в агропромисловому комплексі / Вісник Національного технічного університету «ХПІ». 2022. Випуск 1 (11). – С. 44-50.
21. Загорянський В. Г., Мороз М. М., Гайкова Т. В. Якість та контроль транспортного процесу (вантажні та пасажирські автомобільні перевезення): навч. посібник. Кременчук: Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, 2023. 138 с.
22. Загорянський В. Г., Мороз М. М., Гайкова Т. В., Цимбал О. В. Удосконалення методики проектування контейнерного терміналу / Вісник машинобудування та транспорту ISSN 2415-3486. - №2(18), 2023. – С. 56-62. DOI: <https://doi.org/10.31649/2413-4503-2023-18-2-56-62>.
23. OECD/ITF. Transport and International Migration. Paris: OECD Publishing, 2021.
24. Гайкова Т. В., Мороз М. М., Загорянський В. Г., Буренніков Ю. Ю. Проектний аналіз цифрових технологій в управлінні ланцюгом постачань / Вісник машинобудування та транспорту ISSN 2415-3486. - №2(18), 2023. – С. 17-22. DOI: <https://doi.org/10.31649/2413-4503-2023-17-1-17-22>.
25. Moroz O., Trunina I., Moroz M., Zahorianskyi V., Vasytkovska K. Digital Marketing Communications Transformation in Wartime / 2023 IEEE 5th International Conference on Modern Electrical and Energy System (MEES). – pp. 1-6. DOI: 10.1109/MEES61502.2023.10402369
26. Moroz M.M., Khorolskyi V.L., Moroz O.V., Herasymchuk V.V., Vasytkovska K.V. Organization and provision of buses operation on the route taking into account the expenditures of participants of the transportation process / (2018) International Journal of Engineering and Technology (UAE). – 7 (4.3). – pp. 206-210.